

EŞCİNSELLİK HAKKINDA

“Eşcinsel aktivistler “eşcinsel geni” düşüncesini hemen benimsediler; çünkü genetik nedensellik kavramı eşcinselleri durumları konusunda ahlaki sorumluluktan kurtarır.”

Francis Fukuyama/İnsan Ötesi Geleceğimiz

Mücahit Gültekin

Giris

Bu çalışma eşcinselliğin bir hastalık olmadığı argümanıyla temellendirilen “eşcinsellik yanlısı” yaklaşımı altı ana nokta çerçevesinde ele almaktadır.

I.

Eşcinselliğin bir hastalık olarak değerlendirilip değerlendirilmeyeceğine ilişkin tartışma bizim ülkemiz açısından yeni sayılır. Ancak bu tartışmanın yaklaşık 40 yıllık bir geçmişi var. Bu kırk yıllık süre içinde sorun farklı eksenlerde ele alındı.

Eşcinsellik sorunun ele alındığı üç temel eksen bulunmaktadır: **Siyasi eksen, bilimsel eksen ve sosyo-kültürel eksen.** Bugün tartışma eşcinselliğin bir “hastalık” olup olmadığı üzerinden dile getirilmektedir. Tartışmayı bu haliyle ele aldığımızda eşcinselliği **“bilimsel” bir eksene** oturtmuş oluyoruz. Bilimsel eksen ise bilindiği üzere **“kanıt”** temellidir. Bir şeyi hastalık olarak görüp göremeyeceğimizin bilimsel kriterleri vardır ve bu kriterler **sosyal arzulardan, geleneklerden ve STK’ların taleplerinden** bağımsız bir şekilde işler.

Örneğin esrarın bir uyuşturucu olarak sınıflandırılmasına ilişkin veriler bilim tarafından sağlanır. Esrarın nörokimyasal etkilerine ilişkin sunulan kanıtlar onu tütünden ayırır. Dolayısıyla bir toplumda esrarın yaygın olması, kültürel anlamda kabul edilebilirliği ya da ticari olarak bir gelir konusu olması esrarın bir **“uyuşturucu” olduğu gerçeğini değiştirmez/değiştiremez.** Ancak uyuşturucunun bir toplum tarafından normal görülmesi ayrı bir şeydir. Uyuşturucuyu normal görmekle, onun bir uyuşturucu olmadığını söylemek arasındaki fark yeterince açıktır.¹

Eğer bir konu tıbbın, fiziğin, ya da kimyanın bir konusuysa bir davranışın/durumun/olgunun “normalleşmesi/kabul edilebilirliği” için takip edilen yol şöyledir: Bilimsel kanıtlar sunulur,

¹ Bilimsel kanıtlar elbette ki değişime açıktır. Bu örnekte sunulduğu gibi bilim esrarı uyuşturucu madde olarak sınıflamaktan vazgeçebilir. Ama bunu da “kanıt”a dayalı olarak yapmalıdır; talebe dayalı olarak değil.

sosyo-kültürel değişim için faaliyetler örgütlenir ve en sonunda mesele siyasetin/yasaların konusu haline gelir. Ya da ikinci ve üçüncü bileşenler eş zamanlı yürütülebileceği gibi önce yasal dayanaklar da sağlanabilir. **Ama bilimsel kanıttan önce siyasi ve sosyal-kültürel taleplerle bir olgunun normalleştirilmesi, sözü edilen olguyu kabul edilebilir hale getirir ancak bilimsel yapmaz.** Yani ülserin bir hastalık olup olmadığına sosyo-kültürel hareketlerle ya da siyasi faaliyetlerle karar veremeyiz. Verirsek bu siyasi ya da sosyal-kültürel bir karar olmuş olur; bilimsel değil.

Bugün eşcinsellik sorunu pek çok ülkede siyasetin/hukukun bir sorunu olarak görülmekte ve sosyal-kültürel ekseninde faaliyetler organize edilmektedir. **Çünkü bu sorunun ortaya konulmasında bir öncül olarak “bilimsel kanıt” sunulmuş olarak düşünülmektedir. Yani siyasi ve sosyo-kültürel süreçlerin “bilimsel zemin” üzerinde yürütüldüğü varsayımından hareket edilmektedir.**

Bugün sadece Türkiye’de değil bütün dünyada eşcinsellik yanlısı aktivistlerin, uzmanların ya da siyasilerin “eşcinsellik hastalık değildir” argümanı APA’nın 1973 yılında aldığı karara dayandırılmaktadır. Bu temellendirme “bilimsel kanıt” öncülünün yerine getirildiğini işaret etmektedir.

Eğer durum böyleyse eşcinselliğin bir hastalık olup olmadığını tartışmak doğru bir yaklaşım olur. **Ancak bu bilimsel öncülün başka öncülleri var ise, yani süreç tersten işlemiş; sosyo-kültürel ve siyasi bileşenler bilimsel zemini hazırlamış, yön vermiş ve var etmiş ise o zaman konunun eksenini sosyo-kültürel ve siyasi eksene kaymış olacaktır.**

Konunun bu yönü, ülkemizde neredeyse hiç söz konusu edilmemesine rağmen yurt dışında pek çok uzman tarafından hala tartışılmaktadır. Eşcinselliğin bilimsel temelde değil sosyo-kültürel ve siyasi ekseninde kendisini meşrulaştırdığına pek çok kanıt bulunmaktadır. Bu kanıtlar bu çalışmada bilimsel yazılar, değerlendirmeler ve görüşler aktarılarak sunulmaktadır.

II.

Bilimsel kanıt öncülünün yerine getirildiğini varsaydığımızda eşcinselliğin bir hastalık olarak kabul edilebilirliği söz konusu olamaz mı? Bir başka ifadeyle, mevcut bilimsel kanıtlar ve bilimsel organizasyonların tanımlama belgeleri eşcinselliğin bir hastalık olarak değerlendirilmesine hiçbir surette fırsat vermemekte midir? Bu defter kapanmış mıdır?

Türkiye’de ve bütün dünyada eşcinsel lobiler ve STK’lar bütün söylemlerini bu varsayım üzerine oturtmaktadırlar: “Eşcinsellik 1973 yılında hastalık olmaktan çıkarıldı. Bu defter kapandı.”

Eşcinsellik yanlısı hareketlerin bu yaklaşımını “**zoomlama tekniği**” olarak isimlendirebiliriz: Gerçeęi bağlamından kopartarak ve büyüterek sunmak. Bu konuda LGBTT örgütler gayet başarılı olmuştur. **Mevcut bilimsel kanıtlar ve resmi belgeler eşcinselliğin bir “hastalık” olarak algılanmasına en kötümser ifadeyle “fırsat” verirken, eşcinsellik yanlısı örgütler, siyasiler ve bazı uzmanlar bu gerçeği halktan gizlemektedirler.** Çalışmanın ilerleyen bölümlerinde bu argümana ilişkin resmi belgelerden kanıtlar ve uzman görüşleri aktarılacaktır.

III.

Eşcinsellik yanlısı örgütler bilimsel kanıtların meşru kaynağı olarak APA'yı ve onun hazırladığı sınıflandırma sistemi olan DSM'yi kanıt olarak sunmaktadırlar. Ancak APA'nın sınıflandırma sisteminin dışında başka sınıflandırma sistemleri de bulunmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü'nün sınıflandırma sistemi (ICD 10) ve Çin'in kullandığı (CCMD) farklı sınıflandırma sistemleri de bulunmaktadır. Bu sınıflandırma sistemlerinde konunun nasıl ele alındığı ve APA'nın sınıflandırma sisteminin güvenilirlik ve geçerliğine ilişkin yapılan tartışmalar da önemlidir. Bu konuda bizzat APA'da başkanlık da dahil önemli görevlerde bulunmuş uzmanların yaptıkları açıklamalar ve bilimsel çalışmalar mevcuttur. Bu çalışmada bunlara da yer verilecektir.

IV.

Ülkemizde LGBTT örgütlerin ve eşcinsellik yanlısı uzmanların/siyasilerin talepleri "eşcinsel hakları" üzerine yoğunlaşmış görünmektedir. Ancak bu örgütlerin daha **başka talepleri de** söz konusudur. "Trans" olarak ifade edilen cinsel kimlik, tercih ve rollerin ne anlama geldiği konusunda halkımız yeterince bilgilendirilmemektedir. Eşcinsellik yanlısı örgütlerin talepleri sadece eşcinsellik ile sınırlı değildir. Bugün dünyada "**pedofili**" den "**sadomazokizm**"e varana kadar pek çok sapmanın "**normalleştirilmesi**" yönünde çalışma söz konusudur. Halen DSM V çalışmaları devam etmekte ve Amerika'daki LGBTT örgütler "Cinsel Davranış ve Cinsel Kimlik bozuklukları" bölümü üzerine çalışan uzmanlar üzerinde DSM V'ten "Cinsel Kimlik Bozuklukları"nın çıkarılması yönünde **baskı** kurmaktadırlar. Öyle ki LGBTT kimlikleri savunan **Jack Drescher** gibi komisyon üyeleri bile bu baskıdan bunalmış görünmekte ve şikayetlerini dile getirmektedir. Bu çalışmada "eşcinsellik yanlısı örgütlerin taleplerinin sınırları nedir?" sorusuna da cevap verilecektir.

V.

Eşcinsel kimlikler LGBTT örgütler tarafından sadece "hakları" sözkonusu edilerek gündeme getirilmektedir. Bu kişilerin yaşadıkları **sorunları, problemleri** yansıtan araştırma bulguları hiç söz konusu edilmemektedir. Bu çalışmada eşcinsellikle ilişkili bulunan sorun ve problemlere ilişkin bulgulara da yer verilmiştir.

VI.

Son olarak LGBTT örgütlerin hiç gündeme getirmediikleri, getirmek istemedikleri "**ex-gay**" konusu ele alınmıştır. Bu konu LGBTT örgütlerin argümanlarını başka bir şeye gerek kalmayacak şekilde çürüttüğü için, onlar tarafından ya görmezden gelinmekte ya da hafife alınıp karalanmaya çalışılmaktadır. Ancak bu konuda ortaya konulan kanıtlar artık "mızrağın çuvala sığmadığını" göstermektedir. Bu çalışmada "cinsel tercihin" değişebilirliğini kanıtlayan vaka kayıtlarına da yer verilmiştir.

Tarihsel Arkaplan: Sosyo-Kültürel ve Siyasi Öncüller

Eşcinsellik (homosexuality) 1973 yılında APA'nın yıllık kongresinde psikiyatrik hastalıkların sınıflandırıldığı tanı kitabı olan DSM'den çıkarıldı. Bu olay APA'nın tarihinde bir dönüm noktası oldu. APA genellikle DSM'ye yeni hastalıklar ekleyen ve daha çok bu yönüyle eleştirilen bir kurum iken bu sefer **tersi bir tutum** izlemiş ve bir hastalığı DSM'den çıkarmıştı.

O günden sonra “APA 1973 yılında eşcinselliği DSM'den çıkardı” ifadesi yüzlerce araştırmada yer aldı. Medya da aynı şekilde bu ifadeyi sıklıkla tekrarladı. Bunun sonucunda Amerika ve Avrupa halkları arasında “eşcinsellik bir hastalık değilmiş” yargısı oluştu.

Peki 1973 yılında ne olmuştu? O gün APA'nın yıllık kongresinde neler yaşanmıştı? Gerçekten homoseksüellik hastalık olarak sınıflandırılmaktan çıkarılmış mıydı? 1973 yılından sonraki toplantılarda neler yaşanmıştı? APA hangi kriterleri gözeterek eşcinselliği bir hastalık olmaktan çıkarmıştı? Eşcinselliğin hastalık olmadığına dair bilimsel kanıtlar mı vardı, yoksa APA'nın bu kararı “**sosyo-politik**” bir etkiyle mi alınmıştı? Ya da Lutz'un (2004) tabiriyle bu karar “**kültürel gerilla savaşı**”nın bir sonucu muydu?

Eşcinsellik sorununun doğru bir şekilde algılanabilmesi için bu soruların objektif verilere dayalı olarak cevaplandırılması gerekir. Ancak bu soruların da doğru cevaplanabilmesi için biraz daha geriye gitmeliyiz. **1973 yılına nasıl geldiğini anlayabilmek çok önemlidir.** Çünkü bugün bütün her şey o yıl yapılan toplantıya dayanılarak savunulmaktadır. 1948-1970 yılları arasındaki tarih 1971-72 ve nihayetinde 1973 yılı olaylarını anlayabilmek açısından gereklidir.²

'Swish'li yıllar: 1945-1970 yılları

Homoseksüelliğe ilişkin olumsuz tutumlar özellikle ikinci dünya savaşından sonra yaygınlaşmıştır. Bu dönemde bilindiği gibi **soğuk savaş** döneminin başladığı yıllardır. Bu yıllarda Amerikan yönetimi ve halkında “**komünizm korkusu**” iyiden iyiye yerleşmeye başlamıştır. Loftin'e göre (2007) Amerikan toplumundaki homoseksüelliğe karşı oluşan nefretin kökeninde **bu korkunun önemli bir rolü** vardı. Diğer bir ifadeyle halkta ve yönetimdeki homoseksüellere karşı takınılan olumsuz tutum, komünizm korkusunun/nefretinin bir görünümüydü.

Loftin (2007) bu yılları **politikacıların, gazetecilerin, psikolog ve psikiyatrların oluşturduğu bir sosyal baskı dönemi olarak değerlendirmektedir.** Bu baskının özellikle hükümet kanadı homoseksüel vatandaşlar üzerinde “**yaralayıcı**” sonuçlara yol açmıştır. Hükümet deyim yerindeyse bir “**eşcinsel avı**” başlatmış ve eşcinsellerin kamu alanındaki varlıklarına dönük bir cezalandırma süreci devreye sokulmuştur. Bu yıllarda eşcinsellerin işleri ellerinden alınmış, onlara dönük tutuklama ve benzeri pek çok baskı aracı kullanılmıştır.

² Eşcinsellik Amerika'da bir sosyal hareket haline gelmiş ve oradan da başka ülkelere yayılmıştır. Dolayısıyla bu hareketin anlaşılabilmesi için Amerika'nın ikinci dünya savaşı sonrası koşulları iyi anlaşılmalıdır.

İkinci dünya savaşıdan sonra “Swish” (bu kavramı Türkçe’deki ‘ibne’ kavramıyla karşılayabiliriz) görünümde ve davranışta feminen olan orta sınıf homoseksüel karakteri tanımlamak için dominant bir şekilde kullanıldı. Bununla birlikte fairy, nelly, fagot, pansy, queen, queer gibi kavramlar da -genel olarak birbirlerine yakın anlamlarda; top, efemine, ibne anlamında- eşcinselleri aşağılamak amacıyla kullanıldı. Bunların arasında en yaygın olarak “swish” kavramı kullanılıyordu. Bu kavramsallaştırma sosyal araçların ve halkın homoseksüel vatandaşlara bakışını özetliyordu.

Bu kavramsallaştırmaların hepsinde homoseksüelliğin “**efemine**” bir davranış biçimi olarak algılanması söz konusuydu. Gazeteciler, politikacılar ve psikiyatristler ise “**maskulin**” davranışın azalmasını **soğuk savaşın kazanılmasında bir tehdit** olarak görüyorlardı.

Bu tehdit algısı yukarıda da vurguladığımız gibi eşcinsellere dönük hakaret, alay, tutuklama, dövülme vb. pek çok haksız muameleyi beraberinde getirdi. Loftin gerçekte bütün bunlara rağmen 1960'lara kadar anti-swish yaklaşıma karşı eşcinsellerden bir karşı koyuş gelmediğini bildirmektedir.

Cornell Üniversitesi'nden Esterberg de (1990), savaş sonrasında eşcinsellere dönük baskının arttığını belirtmektedir. **Savaş sonrası bu baskıcı tutum homoseksüel kişilerin yavaş yavaş örgütlenmeye başlamasına neden oldu.** LGBTT hareketlerin öncüsü konumunda olan ilk sosyal organizasyon olan **Mattachine Society** Harry Hay tarafından **1950** yılında kuruldu (Esterberg, 1990). Daha sonra 1955 yılında ise bir lezbiyen hakları örgütü olan **Daughter of Bitilis** kuruldu. Sanfrancisco’da kurulan bu dernek **1956’dan 1972’ye** kadar yayınlanan The Ladder adlı dergiyi çıkardı. 1950’li yıllarda çıkmaya başlayan bir başka dergi ise **ONE, Inc.**’ın çıkardığı **ONE** adlı dergiydi.

Stonewall İsyanı: Eşcinselliğin Normalleşmesinde Dönüm Noktası

Eşcinsel hareketlerin bugün dünyada en çok bayraklaştırdıkları olay meşhur “**Stonewall İsyanı**”dır.³ 1969 yılında gerçekleşen bu olay, APA’yı eşcinselliği hastalık kategorisinden çıkarmaya zorlayan olayların **kilometre taşlarının** en önemlisidir.

Stonewall, Newyork yakınlarındaki Greenwich Village’deki bir **gay barın** adıdır. Duberman’ın(2008) anlattığına göre, bu bara eğlenmeye gelen eşcinseller o dönemin sosyal baskı atmosferini derinden yaşamaktadır. Polis ve mafyanın etkisinde olan bu bar, hem eşcinsellerin sırtından para kazanılan ve hem de eşcinsellerin polis ve mafyaya peşkeş çekildiği bir yer haline gelmiştir. Polis barı haraca bağlamıştır. İsteddiği zaman gelmekte ve eşcinsellere hakaretler yapmakta, onları taciz etmektedir.

O sıralar bir eşcinsel ikonunu olan müzisyen Judy Garland’ın ölmesi “gay”leri yasa boğmuştur. **28 Haziran gecesi** bu hüznle bara giden eşcinseller, yine her zamanki gibi içmiş, ilaç kul-

³ Stonewall isyanının başladığı tarih olan 28 Haziran her yıl LGBT örgütleri tarafından “onur” yürüyüşleri düzenlenerek kutlanmaktadır.

lanmış ve eğlenmişlerdir. O gün yine haraç almaya ve rutin tacizini yapmaya gelen polis o güne kadar karşılaşmadığı bir tepkiyle karşılaşmıştır. Her zaman pasif ve ezik bir tutuma sahip olan eşcinseller o gece polise karşı **direnmişlerdir**. Olaylar **5 gün** boyunca sürmüştür. Bununla da kalmamış daha başka şehirlere yayılmış ve deyim yerindeyse **“eşcinsel ihtilal”** in kıvılcımı çakılmıştır.

Jack Drescher(2010) **Stonewall isyanından sonra eşcinsel aktivistlerin öfkelerini psikolog ve psikiyatristlere yönelttiğini işaret etmektedir**. Eşcinsel aktivistlere göre **APA ve onun tanı kitabı olan DSM, antihomoseksüel stigmatı beslemektedir**. Stonewall olayından sonra eşcinsel aktivistler 1970 ve 1971 yıllarındaki APA'nın yıllık kongrelerini protesto eylemleri düzenlemişlerdir. Bu eylemler APA üyeleri üzerinde çok önemli etkiler yapmıştır. Drescher (2010) bu eylemlerin **“muazzam/eşi görülmemiş” bir etki yaptığını** ve 1972 ve 1973 yıllarındaki APA kongrelerinde eşcinsellik panellerinin düzenlenmesine yol açtığını belirtmektedir.

1973 APA Kongresi: O Yıl ve Sonrasında Neler Oldu?

1973 yılına gelindiğinde eşcinselliğin DSM'den çıkarılmasında etkili olan üç bileşen iyi bir biçimde işlemişti. İlk olarak **siyasi sebeplere dayalı olarak** eşcinseller üzerine yöneltilen acımasız baskı eşcinsellere bir **“haklılık”** kazandırmıştı. Eşcinseller mağdur durumundaydı ve eşcinsellerin yaşadığı travma sarsıcı bir dram görünümünü almıştı. İkinci olarak veriler sürekli tartışmalı da olsa **eşcinsellerin toplumda sanıldığı kadar az olmadığına** dair söylemi güçlendiren araştırmalar yapıyordu.

Örneğin ONE dergisinin 1960 yılında yaptığı bir anket, toplumdaki homoseksüel oranının %8,2 olduğunu duyuruyordu. Ancak asıl etkili olan bulgular meşhur Kinsey Raporu'ndan geliyordu. **Kinsey 1948 yılında “Erkeklerde Cinsel Davranış” kitabını, 1953 yılında ise “Kadında Cinsel Davranış” kitabını yayınladı**. Bu yayınların eşcinsel hareketin gelişimi açısından tarihi bir önemi vardı. Kinsey raporlarında homoseksüel davranışın toplumda hiç de sanıldığı kadar az olmadığını yazıyordu. Bancfort eşcinselliğin “yasal” sürece girmesinde Kinsey raporunun da rolü olduğunu belirtmektedir. Ancak bu rapordaki istatistikler sürekli bir tartışma konusu olmuştur. Bugüne kadar süren meşhur **“%10” istatistiği** bu rapora dayandırılmaktadır. Halbuki Kinsey raporunda böyle bir rakam vermemiştir. Bu raporda **kendini eşcinsel olarak tanımlayan erkeklerin oranı %4** olarak verilmiştir (Drescher, 2010). Ancak kimi zaman eşcinsel ilişki yaşadığını söyleyen erkeklerin oranı %10 olarak gösterilmiştir (Harrub ve ark, 2003). **LGBTT örgütler bu oranı halkın %10'u eşcinsel olarak yansıtmışlardır**. Kirby (2003) de bunun tersine Avustralya'da yapılan bir ankette erkeklerin %6, kadınların ise sadece %1 oranında eşcinsel tercihte bulduklarını belirtiyor.

Üçüncü bileşen ise **eşcinseller örgütlenmelerin** varlığıydı. Lezbiyen ve gay haklarını savunan dernekler kurulmuş ve dergiler yayınlanmaya başlamıştı.

APA 1973 yılındaki kongresini sözü edilen olayların ve sosyal atmosferin altında yapacaktı. İbrenin ucu dönmeye başlamıştı. Artık baskı altında olan eşcinseller değil, APA'ydı. Üstelik bu baskının yaşananlar dikkate alındığında “insan hakları” ve “ayrımcılık” temelinde haklı yönleri bulunuyordu.

APA içinde yer alan **gay psikiyatristlerin** ve **aktivistlerin** çabaları eşcinselliğin sınıflandırma kitabından silinmesinin oylamaya sunulması konusunda başarılı oldu. Sorba(2007) oylama sonuçlarına ilişkin şu bilgileri veriyor: 17,905 APA üyesinden 10,555'i oy kullanmıştı ve oy kullananların 5854'ü eşcinselliğin DSM'den silinmesine evet, 3810'u hayır demişti. Eşcinsellik oylamaya katılanların %58'inin kabul oyuyla hastalık olmaktan çıkarılmıştı. Lamberg(1998) APA üyelerinin bu oylamaya itiraz ettiğini ve oylamanın bir sonraki yıl bütün üyelerin katılımıyla yeniden yapılması için teklifte bulunduğunu belirttikten sonra, oylamanın bu şekilde sonuçlanmasında APA'nın içinde konumlanmış olan gay psikiyatristlerin önemli bir rolü olduğunu vurguluyor.

Lamberg (1998), APA'nın medikal direktörlüğünü de yapan Melvin Sabshin'in o günlerde yaşananları bir gerilla gösterisine benzettiğini anlatıyor. Sabshin, gerçekte eşcinselliğin DSM'den çıkarılması için sosyal ve politik güçlerin temel güdülerini oluşturduğunu da vurguluyor.

APA konuyla ilgili açıklama yaptığı resmi belgede eşcinselliğin “haddizatında” tek başına bozukluk kriterlerini karşılamadığını bildirdikten sonra: **“Bunu DSM'den silmekle onu normal gördüğümüz ya da heteroseksüellik gibi değerli gördüğümüzü söylemiyoruz. Homoseksüel aktivistler homoseksüelliğin heteroseksüellik kadar normal olduğunu APA'nın kabul etmesini bekliyor. Yanılıyorlar. Bizim onu silmemiz homoseksüelliğin bozukluk kriterlerini karşılamadığı anlamına gelir. Biz hiçbir şekilde homoseksüel davranışın arzulanan bir davranış olduğunu kabul eden özel bir görüş noktasıyla aynı hizada bulunmayacağız”** (APA Document Reference No. 730008) diyordu.

APA'nın bu açıklamaları ayrıca değerlendirilmeye ihtiyaç gösterse de, bu ifadeler APA'nın bu kararı nasıl bir baskı altında aldığını net bir şekilde ortaya koyuyor. Ayrıca kararda **homoseksüel aktivistlerin dominant etkisi** de açıkça görülüyor.

Mayes ve Horwitz (2005), eşcinselliğin sadece bilimsel verilerle değil **halkın eğilimi, sosyal yapılar ve politik baskılardan** güçlü bir şekilde etkilendiğini vurgulamaktadır. Ayrıca Mayes ve Horwitz'in makalesinde kongrede cinsel bozukluklarla ilgili kurulun başkanı olan Robert Spitzer'in “homoseksüelliğin” silinmesinden yana olmadığını, bu tanıyı bir bozukluk olarak değilse bile normal bir davranış olarak da görülemeyecek şekilde “irregular sexual behavior” (irregular/düzensiz/düzenli olmayan cinsel davranış) şeklinde tanımlanarak DSM'de bırakılmasından yana olduğunu, ama baskılar karşısında susmak zorunda kaldığını yazıyor.

APA homoseksüelliği bir hastalık olarak zikretmekten kaçınmıştı ancak bunun yerine yeni bir tanı kodu getirdi: **Cinsel Yönelim bozukluğu** (Sexual Orientation disturbance). Bu bozukluğun tanı kriterlerinde bir **homoseksüelin bu yöneliminden rahatsızlık duyması ve bu yönelimini stres kaynağı olarak algılaması halinde bir bozukluk olarak değerlendirileceği** vurgulanıyordu. Açıkçası homoseksüellik 1973'te isim olarak DSM'den çıkarılmıştı ancak bu maddeyle homoseksüelliğe ilişkin tanı koyma imkanı devam ediyordu. Bu yeni tanım Drescher'in(2010) yerinde tespitiyle, **homoseksüellere tedavi imkanı verirken heteroseksüellerin de kendi yönelimini bir hastalık olarak görüp** tedavi alma tercihinde bulunabilmesini sağlıyordu. Bu ise eşcinsel aktivistlerin baskıları karşısında direnemeyen APA'nın deyim yerindeyse "**kavramsal bir bataklık**" içine girdiğini gösteriyordu. Bir diğer ifadeyle APA eşcinsel aktivistleri rahatlatayım derken, herkesi "**potansiyel hasta**" konumuna itiyordu.

1980 yılına gelindiğinde DSM III yayımlandı. DSM III'te "homoseksüellik" yeni bir tanımlama biçimiyle tanı kitabına yeniden girdi. APA homoseksüelliği "**egodystonic homosexuality**" (egoyla uyumsuz, kişinin yöneliminden rahatsız olması) ve egsyntonic homosexuality (egoyla uyumlu) şeklinde ikiye ayırıyor ve egoyla **uyumsuz olan homoseksüelliğin bir bozukluk olduğunu duyuruyordu.**

APA 1980'de egodistonik homoseksüelliği şöyle tanımlıyordu: "Temel özellikleri heteroseksüel yönelimi elde etmeyi ya da artırmayı arzulamaktır ve açık homoseksüel yönelimi istenmeyen bir durum ve stres kaynağı olarak görmektir." Kısacası kişi gay olmaktan rahatsız ise bu tanımın içinde yer alıyordu(Cabaj, 2009).

Egodistonik tanımı 1987'deki DSM III'ün yeni versiyonuna kadar devam etti. 1987'deki kongrede eşcinsel aktivistler bu tanımın da DSM'den çıkarılması için yoğun çabalar sarfetti. Robert Cabaj(2009) bu tanımın DSM'den silinmesi yönünde harcadıkları çabayı aktarırken ilginç bilgiler veriyor. Cabaj, Barney Frank gibi **politikacıların** desteklerini aldıklarını ve bu politikacıların LGBTT kongrelerine katılmaya başladıklarını belirttikten sonra, 1987'deki karardan önce APA içindeki kadın gruplarıyla ve bazı "azınlık grupları" ile karşılaştıklarını ve onlara dönük lobi faaliyeti yaparak "siz bizi desteklerseniz biz de sizi destekleriz" şeklinde bir teklifte bulunup onların desteklerini aldıklarını belirtiyor. Cabaj, sonunda egodistonik homoseksüellik tanımının bir uzlaşmayla silindiğini belirtiyor. Bu uzlaşmaya göre, bu tanım da DSM'den çıkarılmış ancak cinsel kimlik bozuklukları kategorisi altında "başka türlü adlandırılmayan cinsel bozukluk" başlığının son maddesi olan "**cinsel yönelimi hakkında belirgin ve sürekli bir sıkıntı duyma**" maddesi konulmuştu.

DSM V'in 2012 yılında yeni versiyonunun yayınlanması planlanmaktadır. DSM'in şu anda geçerli olan son versiyonuna göre bir kişinin **cinsel yöneliminden rahatsızlık duyması** tedaviyi gerektiren bir tanı kriteri olarak yer almaya devam etmektedir.

ICD 10 ve CCMD'nin Yaklaşımı

ICD 10 Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO) bütün hastalıkların tanı kriterlerini yayınladığı başka bir sınıflandırma sistemidir. Bu kitabın 5. Bölümü psikiyatrik bozuklukların tanı kodlarından oluşmaktadır.

ICD sınıflama sistemi 1993 yılına kadar homoseksüelliği bir hastalık kodu olarak sınıflandırmaya devam etti. Şu anda ise ICD 10'da F66 koduyla homoseksüellik **“egodystonic sexual orientation”** ismiyle bir bozukluk olarak sınıflandırılmaya devam ediyor. ICD 10'un yeni versiyonu'nun **2015** yılında yayınlanması planlanıyor.

Çin, psikiyatrik bozuklukları **“Chinese Classification of Mental Disorders”** (CCMD) ismiyle kendisine ait olan başka bir sınıflandırma sistemiyle kodluyor. En son 2001 yılında revize edilen bu sınıflama sisteminde **homoseksüellik eğer birey bu yöneliminden rahatsızlık duyuyorsa bir bozukluk şeklinde kodlanıyor**(Mendelson, 2003).

Eşcinsellik Yanlısı Örgütlerin Talepleri Sadece “Eşcinsellik” İle mi Sınırlı?

Eşcinsellik yanlısı örgütler DSM'de geldikleri noktayı bir “zafer” olarak yorumlamakla birlikte bunun **“yeterli” olmadığını** her fırsatta dile getirmektedir. Yukarıda anlattığımız tarihsel süreç bu aşamaya “adım adım” geldiğini gösteriyor. Peki eşcinsellik yanlısı örgütler bundan sonra hangi adımları atmayı planlıyor?

DSM V'in hazırlanmasında cinsel kimlik bozuklukları bölümü çalışma grubu resmi üyesi olan Jack Drescher, Archives of Sexual Behavior dergisinde yayınlanan makalesinde bu taleplere ilişkin önemli ipuçları veriyor(2010).

Yazar, LGBT toplulukların **“Cinsel Kimlik Bozuklukları” gibi bir kategorinin tanımlanmasına tamamen karşı çıktıklarını;** bunun transgender bireylere zarar vereceği şeklinde bir görüşe sahip olduklarını belirtiyor. Onlara göre bu kategorinin DSM V'te korunması, homoseksüelliğin de bozukluk olarak akılda kalmasına sebep olacak. Dolayısıyla bu kategori altında tanımlanan **“Transvestik Fetişizm”** gibi bozuklukların DSM'den çıkarılmasını istiyorlar. Yazar, bu amaçla LGBT toplulukların açtıkları web sitelerinde DSM V çalışma grubu üyelerine yönelik olarak **“baskı”** uyguladıklarını bildiriyor.⁴ LGBT toplulukların bu sitelerde **konuya değil kişiye dönük** saldırılarda bulduklarını vurguluyor.

Bu noktada Drescher'in şikayetinden hareketle bir hususun altını çizmekte fayda var. LGBT örgütlerin propaganda çalışmaları yaparken sıklıkla kullandıkları **“ad hominem”** (topla değil oyuncuyla oynamak şeklinde tercüme edebileceğimiz) yöntemin önemli bir yeri var. Örneğin “ex-gay” çalışmalarında ya da eşcinsellere dönük tedavi uygulayan uzmanların “başarılı vaka örnekleri”nde bu yöntem kullanılmakta ve “yönelimi” değişmiş hastaların sözkonusu edileceği yerde bu çalışmaları yapan **kişilerin “dindar” “kilise bağlantılı”** kişiler olduğuna vurgu

⁴ Bu baskılar için şu siteye bakılabilir: <http://www.thepetitionsite.com/2/objection-to-dsm-vcommittee-members-on-gender-identity-disorders>

yapılmaktadır. Ülkemizde de kitabı yayınlanan Joseph Nicolassi “Onarım Terapisi”nin öncü ismi olarak genellikle bu yöntemle baskı altında tutulmaya çalışılmaktadır. Biraz sonra değineceğimiz Spitzer’in çalışmasını da benzer bir yol kullanarak gölgelemeye çalışmaktadırlar. Bu yolla yapılan çalışmaların “bilimsel” olmadığı “ideolojik önyargı”ya dayalı olduğu anlatılmaya çalışılmaktadır. **Ancak LGBT örgütler başarılı tedavi örneklerine karşı bunu yaparken, APA içinde konumlanmış “gay psikiyatristler”i hiç söz konusu etmemektedirler.** Gay bilim adamlarının yanlı tutumlarının olabileceğini dikkatlerden uzak tutmaya çalışmaktadırlar.

Eşcinsellik yanlılarının APA’da kabul görmesi diğer **cinsel davranış bozukluklarının da “normalleştirilmesi” sürecini başlatacak mıdır?** Bu soru şimdilik Türkiye’de tartışılmasa da Amerika ve Avrupa ülkelerinde çok tartışılmaya başladı.

Pedofili, sado-mazokist bozukluk vb. parafililerin de DSM ve ICD 10’dan çıkarılması yönünde LGBTT toplulukların izinden giderek organizasyonlar ve yayınlar yapmaktadır. ReviseF65.org adıyla yayın yapan site amacını **fetişistik transvestizm** ve **sadomazokist** davranışların ICD 10, DSM ve benzeri sınıflama sistemlerinden çıkarılması olarak belirlemiştir.

Bu sitede yayınlanan “bilimsel” çalışmalarda bireyler arasında **“sado-mazokist” davranışların eşcinsellikten daha yaygın bulunduğu** öne sürülerek kamuoyu oluşturulmaya çalışılmaktadır.

Eşcinselliğin bir “hastalık” olarak tanımlanılmasından vazgeçme yönündeki genel eğilim bugün pek çok “cinsel sapıklığın” serbest bırakılabileceği izlenimini oluşturmuştur. **Bahsettiğimiz türden pek çok grup bugün “eşcinsel aktivistleri” kendilerine model alarak onların takip ettikleri yolu takip edip bu sapkınlıkların “normalleştirilebileceği” yolunda bir inanç geliştirmişlerdir.**

APA ve benzeri “bilimsel” organizasyonların eşcinselliği odağa alarak girmiş oldukları bu süreç bugün tam bir bataklığa dönüşme durumunda kalmıştır. Şimdi pedofilikler, fetişistler, sado-mazoşistler yüzlerini bu bilimsel organizasyonlara dönüp **“Eşcinsellere var da bize yok mu?”** diye sormaktadırlar. APA’nın ve Dünya Sağlık Örgütü’nün bu kişi ve gruplara vereceği cevap şimdiden herkesi korkutmaktadır.

Gerçekte Eşcinsel Yaşam Süren Bireylerin Durumu Nedir?

Bugün eşcinselliğe ilişkin “resmi” eğilimi besleyen araştırmalar desteklenirken, eşcinselliğin yol açtığı problemlere dönük araştırmalar APA ve benzeri organizasyonlar tarafından baskılanmaktadır.

APA (Amerikan Psikoloji Birliği) eski başkanı Dr. Nicholas Cummings, NARTH’ın (National Association for Research and Therapy of Homosexuality) düzenlediği bir sempozyumda bu tutuma ilişkin “içeri” en iyi bilenlerden birisi olarak, sadece **“istenilir” sonuçların alınabileceği araştırmalara izin verildiğini** belirtiyor. Objektif araştırmalar yapmak için uzmanları davet ettiklerinde onların olumsuz yaklaştığını ifade ettikten sonra şunu söylüyor:

“Onların en büyük korkusu APA içinde güçlü bir şekilde yerleşmiş bulunan gay lobilerdir” diyor.

Dr. Jeffrey Satinover da Cummings’in tespitine katılarak, **APA’nın gay aktivistlerin sosyopolitik amaçları doğrultusunda kullanıldığını** vurguluyor.

Bütün bu kısıtlılığa ve sınırlandırmaya rağmen ulusal düzeyde yapılan bazı araştırmalar eşcinselliğin önemli problemlerle ilişkili olduğunu gösteriyor. Aşağıda bu araştırmalardan bazıının sonuçları yer almaktadır (kaynak: www.cdc.gov):

Amerika’da 2005’de yapılan bir araştırmada bütün ergen ve yetişkin erkekler arasında HIV virüsü taşıyanların **%71’inin** erkek eşcinseller olduğu belirtildi.

Amerika’da bütün risk grupları arasında HIV virüsü taşıma oranı düşerken sadece **erkek eşcinseller** arasında bu oran **arttığı** belirtildi. Her yıl bütün HIV virüsü taşıyanların yarısından daha fazlasının erkek eşcinsellerde görüldüğü ifade ediliyor.

Yine Amerika’da 15-22 yaş arası erkek eşcinsellerin **%7,2’si** HIV virüsü taşıyor.

Araştırmalar yeni HIV virüsü tanısının diğer bütün erkeklere oranla eşcinsel erkeklerde **44 kez** daha fazla olduğu bildiriliyor.

Dr. Frank Joseph eşcinsel çalışmalardan derlediği pek çok istatistik bilgi sunuyor. Bunlardan bazıları şunlardır:

- Bir araştırmaya göre ortalama bir homoseksüel her yıl **20-106** arasında partnere sahip oluyor.
- Bel soğukluğu, aşırı alkol ve madde kullanımı, frengi, hepatit B sorunları eşcinseller arasında yaygındır.
- Homoseksüel ve lezbiyenlerin **%25-33’ü** alkolik olarak bulunmuştur.
- Los Angeles polisi cinsel tacize maruz kalmış **30 bin çocuğun** eşcinsellerin kurbanı olduğunu bildiriyor.
- İntiharların **%50’si** eşcinsellikle ilişkili bulunmuştur.
- San Francisco’daki hepatit vakalarının **%70-80’i**, Denver’daki vakaların **%29’u**, New York’taki vakaların **%66’sı** homoseksüellerde görünmektedir. Bu rakamlar başka şehirler için şöyledir: Toronto: **%56**, Montreal: **542** ve Melbourne: **%26**
- Eşcinsellerin **%37’si** sadomazokizm ile ilişkilidir.
- Eşcinsellerin **%41’i** yabancılarla halka açık ortamlarda seks yaptıklarını söylüyor. **%60’ı** halka açık hamamlarda seks yaptıklarını ve bu kişilerin **%64’ü** illegal madde kullanımıyla ilişkilidir.
- Homoseksüellerin ölüm yaşı medyanı **42** olarak bulunmuştur.
- Eşcinsellerin bir başkası tarafından öldürülme olasılığı (genellikle bir başka homoseksüel tarafından) başkalarına oranla **100** kez daha fazladır.

- North American Man and Boy Love Association (NAMBLA) adındaki bilinen bir eşcinsel grup, binlerce üyesi bulunmaktadır. Bu grup küçük çocuklarla cinsel sarkıntılık yapan bir grup olup sloganları “**8 yaşından önce seks yap**” şeklinde belirlenmiştir.
- Çoğu eşcinsel pedofilik olduğunu kabul etmektedir.

Dr. Joseph ayrıca lezbiyen ve gay örgütlerin “bize %10 yetmez” diyerek eşcinselleştirme faaliyetleri yaptıklarını da anlatıyor. Lezbiyen hakları örgütü “Lesbian Avengers”ın web sitesinin ana sayfasını örnek gösteriyor. Sitenin ana sayfasında “We recruit” (topluyoruz, anlamına gelen bu slogan taraftar toplama anlamında değil, başkalarını da eşcinsel yapma anlamında kullanılmaktadır) sloganı yer alıyor.

Ex-Gay Örnekleri ve Eşcinsel Terapiler

LGBTT örgütler eşcinselliğin doğuştan getirildiğini ve değiştirilemeyeceğini savunmaktadır. Ancak pek çok uzman cinsel tercihini değiştirmek isteyen kişilere yardım etmekte ve başarılı olmaktadır. Literatürde bu tür tedaviler “reparative therapy”(onarım terapisi) ve “reorientation therapy” olarak isimlendirilmektedir.

Tercihini değiştirmek isteyen eşcinsellere kimi psikiyatrist ve psikologların uzun zamandan beri yardımları devam ediyor olsa da bu vakalar eşcinsellik yanlısı örgütlerden tarafından ya görmezden geliniyor ya da şüpheyle bakılıyordu. Ne ki, Spitzer’in 2003’te yayınlanan 200 eşcinselle yaptığı çalışma deyim yerindeyse tam bir “şok etkisi” yarattı. Columbia Üniversitesi’nde görevli olan Dr. Spitzer 1973 yılındaki tarihi kongrede de anahtar rol yüklenen bir kişiydi. Alandaki uzmanlığı resmi çevreler tarafından da tartışılmayan Spitzer bu kişilerle yaptığı çalışma sonucunda daha önceden eşcinsel tercihi olan bu kişilerin (erkeklerin %66’sının, kadınların ise %44’ünün) yeniden cinsel tercihlerini değiştirdiklerini duyuruyordu.

Spitzer’in çalışması cinsel tercihi kendi cinsinden yana olan kişilerin istedikleri takdirde bu tercihlerini değiştirebileceklerini gösteren önemli bir bilimsel kanıt sunmuştu. Örneğinin geniş olması bu kanıtı daha da sağlamlaştırıyordu. Spitzer’in çalışması uzun süre tartışıldı. Bu çalışmayı gölgelemeye çalışan makaleler yazıldığı gibi, çalışmayı destekleyen bilimsel yazılar da kaleme alındı (Spitzer’in çalışmasına yöneltilen olumlu/olumsuz eleştirilerin bir özeti için bkz. Peer Commentaries on Spitzer, Archives of Sexual Behavior, Vol. 32, No. 5, October 2003, pp. 419–468)

Sonuç

Buraya kadar aktardıklarımızı birkaç madde altında özetleyebiliriz:

1. Eşcinselliğin DSM'den çıkarılması bilimsel bir kanıttan çok sosyo-politik baskılarla gerçekleşmiştir. Özellikle siyasi/politik arkaplan önemli bir rol oynamaktadır.
2. Mevcut sınıflandırma sistemleri eşcinsel bireylerin istedikleri takdirde tedavi görmesine imkan tanıyan kodlamaları içermektedir.
3. Eşcinsel bireylerin istedikleri takdirde değişebileceklerine ilişkin bilimsel kanıtlar bulunmaktadır.
4. Eşcinsel bireyler bu tercihlerinden dolayı ciddi sorunlar/problemler yaşamaktadırlar
5. Eşcinsel örgütlenmelerin talepleri sadece "eşcinsellik"le sınırlı değildir. Eşcinselliğin hastalık olmaktan çıkarılması diğer cinsel sapkınlıklar için de model oluşturmuştur.
6. APA dünyadaki en güçlü ve belirleyici mesleki organizasyon olsa da, uzun zamandan beri güvenilirliği tartışılmaktadır. Eşcinsellik konusundaki yanlı tutumu uzmanlar arasındaki bu güvensizliği daha da arttırmaktadır. DSM'nin ilaç şirketleri ve politik unsurlarla girdiği ilişkileri belgeleyen çalışmalar bilimsel literatürde yer almıştır(Casgrove ve ark, 2006)

KAYNAKÇA

- Cabaj, Robert(2009) 'Strike While the Iron Is Hot: Science, Social Forces and Ego-Dystonic Homosexuality', Journal of Gay & Lesbian Mental Health, 13: 2, 87 — 93
- Cosgrove, L., Krimsky, S., Vijayaraghavan, M., Schneider, L., (2006) Financial Ties between DSM-IV Panel Members and the Pharmaceutical Industry, Psychotherapy and Psychosomatics;75:154-160
- Drescher, J.(2010), Queer Diagnoses: Parallels and Contrasts in the History of Homosexuality, Gender Variance, and the Diagnostic and Statistical Manual, Arch Sex Behav (2010) 39:427–460
- Duberman, M. (2008), Stonewall İsyanı, Agora Kitaplığı
- Esterberg, K., G. (1990), From İllnes to Action: Conceptions of Homosexuality in the Ladder: 1956-1965, the journal of sex research, vol:27 no: 1, pp 65-80, february
- Fukuyama, F. (2003), İnsan Ötesi Geleceğimiz, Biyoteknoloji Devriminin Sonuçları, ODTÜ yay., Ankara
- Harrub, B., Miller, D.(2004), "This is the Way God Made Me"—A Scientific Examination of Homosexuality and the "Gay Gene", Apologetics Press August, 24[8]:73-79

Homosexuality and Sexual Orientation Disturbance: Proposed Change in DSM-II, 6th Printing, APA Document Reference No. 730008

Joseph, F., Everyone Should Know these Statistics on Homosexuals,

<http://www.traditioninaction.org/HotTopics/a02rStatistics.html>

Kirby, M. (2003), The 1973 deletion of homosexuality as a psychiatric disorder: 30 years on, *Australian and New Zealand Journal of Psychiatry* ; 37:674-677

Lutz, D. V. (2004), The Catholic Church, the American Military, and Homosexual Reorientation Therapy, *Christian Bioethics*, 10: 189–226, 2004

Lamberg, L. (1998), Gay Is Okay With APA, *JAMA*. 1998;280:497-499

Loftin, Craig M. (2007), *Unacceptable Mannerisms: Gender Anxieties, Homosexual Activism, and Swish in The United States. 1945-1965*, University of Southern California

Mendelson, G. (2003) Homosexuality and Psychiatric Nosology, *Australian and New Zealand Journal of Psychiatry*; 37:678-683

Mayes, R., Horwitz, A.V., (2005) DSM-III and The Revolution in the classification of mental illness, *Journal of the History of the Behavioral Sciences*, Vol. 41(3), 249–267 Summer

Mitchell, S. A., (2002), The Psychoanalytic Treatment of Homosexuality, Some Technical Considerations, *Studies in Gender and Sexuality* 3(1):23–59, 2002

Nicolos, L. A., (2005), Psychology Losing Scientific Credibility, Say APA Insiders, , Vol. 13, No. 3 National Association for Research and Therapy of Homosexuality (N.A.R.T.H.) Winter 2005

Peer Commentaries on Spitzer (2003), *Archives of Sexual Behavior*, Vol. 32, No. 5, October , pp. 419–468

Sorba, R. (2007), Homosexual Activists Intimidate American Psychiatric Association into Removing Homosexuality from List of Disorders, <http://conservativecolloquium.wordpress.com/>

Spitzer, R.L. (2003), Can Some Gay Men and Lesbians Change Their Sexual Orientation? 200 Participants Reporting a Change from Homosexual to Heterosexual Orientation, *Archives of Sexual Behavior*, Vol. 32, No. 5, October, pp. 403–417